

YTTRANDE
2023-04-28

SOU2022:67

Remissvar från Unizon

SOU 2022:67 Vägar till ett tryggare samhälle, kraftsamling för barn och unga

Riksförbundet Unizon samlar 140 kvinnojourer, tjejjourer och ungdomsjourer samt andra idéburna stödorganisationer. Tillsammans arbetar Unizon för ett jämställt samhälle fritt från våld. Genom att erbjuda stöd och skydd, samt arbeta förebyggande och med politiskt påverkansarbete arbetar vi för kvinnors och barns rättigheter och ett liv fritt från våld. Genom vårt arbete med att stötta och skydda våldsutsatta kvinnor och barn så har vi en djup kunskap om våld, kön, genus och makt och hur dessa faktorer påverkar män och killars benägenhet att utöva våld mot kvinnor, tjejer och barn. Unizon var drivande i introducerandet av de våldspreventiva insatserna som görs i många kommuner med grund i Mentors in Violence Prevention. Vi har även deltagit i framtagandet av handböcker, till exempel ”Inget att vänta på” för kommuner och arrangerat ett flertalet nationella konferenser om våldsförebyggande arbete mot killar och unga män. Redan 2013 arrangerade Unizon tillsammans med Mucf och MÄN den första nationella konferensen med fokus på unga mäns våld. 10 år har gått sedan dess och vi vill nu se lagstiftning, samordnat arbete och resurssättning för att stoppa unga mäns våld.

Unizon tackar för möjligheten att få yttra sig över betänkandet. Unizon saknar genomgående i hela delbetänkandet ett tydligare jämställdhetsperspektiv men vi vill särskilt betona fokuset på killars våld mot tjejer. Mäns och killars våld mot kvinnor och barn är grovt, systematisk och skapar stort lidande för enskilda som utsätts, för familjer och anhöriga och kostar samhället stora summor varje år. Både samhällsdebatten och de senaste årens politiska satsningar har fokuserat på den så kallade gängkriminaliteten, dvs unga män och pojkars våld mot varandra. Vi efterlyser ett ökat och kraftfullt fokus och åtgärder mot de våld och den brottslighet som män och killar utövar mot kvinnor och flickor, i och utanför relationer.

Även den kriminologiska forskningen utgår från förklaringsmodeller som är applicerbara på kriminalitet som ofta drabbar män och de förklaringsmodeller som anges är ofta kopplade till socioekonomiska faktorer. Denna forskning är inte tillämplig på mäns våld mot kvinnor och killars våld mot tjejer. Dessa män och killar finns i alla socioekonomiska grupper, de bor i stora och små städer, villor och förortslägenheter. Vi efterlyser att detta faktum ska spegla det

politiska åtgärderna för att förebygga dessa brott. Kvinno- och tjejjour rörelsen vill vara delaktiga i arbetet för att förebygga killars och pojkars våld mot tjejer och flickor.

Sammanfattning av Unizons bedömningar:

Trygghetsberedningens delbetänkande redogör deskriptivt för samhällsproblemen gängkriminalitet och våld i ungas parrelationer. Dessa två korrelerar ibland och förmodligen i större utsträckning än vi idag känner till. Det kan givetvis vara samma unga män och pojkar som dras in i gängkriminalitet som slår, hotar och våldtar sina flickvänner. Problemen kommer dock att behöva angripas på olika sätt. Individuella riskfaktorer hos enskilda pojkar och unga män samverkar med samhällsfaktorer i båda fallen men vi ser en stor avsaknad av beskrivningar av den kvinnohatande kultur som råder i hela världen och som accentueras i sociala medier, pornografi, musikbranschen och annan populärkultur när det gäller våld i ungas parrelationer, i praktiken killars våld mot tjejer.

- Unizon tillstyrker förslaget om kunskapsspridning och kartläggning av våld i ungas parrelationer. Vi vill utöka uppdraget till att innefatta alla brott som killar begår mot tjejer, även utanför parrelationer.
- I kap 8 lämnas förslag på hur det brottsförebyggande arbetet ska ta fart. Regeringen ska ta fram ett policydokument och det ska inrättas en statlig kommitté. Unizon ser ett stort behov av en särskild organisation som samordnar och kontinuerligt utvärderar det arbete som görs 1) inom varje berörd myndighet 2) lokalt. En sådan organisation måste ha minst ett 10 års perspektiv och fokuset ska vara pojkars, killars och unga mäns kriminalitet. Ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra arbetet och särskilt fokus ska läggas på att motverka destruktiva maskulinitetsnormer i tidig ålder. Skolan måste få ett tydligare brottsförebyggande uppdrag och mandat och resurser ska kopplas till detta.
- Ett särskilt statsbidrag ska stötta genomförandet av kraftsamlingen i minst 10 år. Rättsväsendets engagemang och aktivitet är avgörande. Kommunerna och lokalpolisområdena ska ha ett tvingande uppdrag att samarbeta med den del av civilsamhället som arbetar kunskapsbaserat för att förebygga mäns våld mot kvinnor och killars våld mot tjejer.

Stockholm 28 april 2023

Olga Persson
Förbundsordförande Unizon